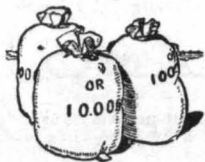

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗΣ Ο ΤΣΕΡΝΩΤΑΜΠΗΣ

"Ένας πολυβρόλιτος ρωμηός άρχοντας του Ίσου αιώνας από τα Καλάβρυτα. Ο Τσερνωτάμπης και ο κρυμένος θησαυρός. Ένας άδλιος χωριάτης που έπιμενε να παρουσιάσει στο Σουλτάνο Σελήμ. Όπου για να πάη γιαούρτι χωρίς να πασαλειφθή, κολλάει τα μυστάκια του με μέλι. Ο Τσερνωτάμπης πέρνει μέρος στην έστρατεία της Αιγύπτου κατά των Μαμελούκων. α Έμιστος θεράπων και Σπαχής του Μωρηά και σηματεφές της Ελλάδος. Οι άπόγονοι του Τσερνωτά μ. τ. λ. κ. τ. λ.

Στις αρχές του 16ου αιώνας, όταν οι Τούρκοι δεν είχαν αφήσει την κυριότητα ούτε μισού στρέμματος γης στους φτωχούς ύποδούλους των, ζούσε στο Μωρηά και άκριβδος στο μικρό χωριουδάκι των Καλαβρύτων Τσορωτά, ένας μεγάλος χριστιανός τσιφλικούχος, ο όποιος μάλιστα—κάτι έντελδς άπίστευτο για τα χρόνια εκείνα και για τον τόπο του—έφερε και τον τίτλο του μπάη, που του τόν είχε άπονεμει ο Σουλτάνος Σελήμ ο Α΄. Ο εύτυχισμένος αυτός έλλην άνομιάζονταν Γεώργιος Τσερνωτάς. Το έπικνημό του πολύ πιθανό να έχη Σλαβική προέλευση, προερχόμενο από τη λέξη «ταϊόρνοι», που σημαίνει «μαυρός». Άλλοτε στην περιφέρεια εκείνη υπάρχουν πολλά χωριά και τοποθεσίες με Σλαβικά όνόματα.

Κατά το 1512 ο Τσερνωτάς αυτός, φτωχός και άσημαντος χωριάτης, ως μοναδική περιουσία είχε δύο βόδια, με τα όποια καλλιεργούσε τα χτήματα των Τούρκων άθεντων στον κάμπο της Κλειτορίας και ίσως και κανένα δικό του χωραράκι, σε κάποια βουνό-ραχη, όπου δεν είχε σοβαρούς λόγους να επέκταθή ή βουλιμία των Τούρκων.

Μιά μέρα λοιπόν που ο Τσερνωτάς ξεδάσωνε ένα κομμάτι γης στους πρόποδες του βουνού, το όποιο εινε γνωστό σήμερα με το όνομα «Καμίρι», ή βουνό του "Αη-Θανάση (άπό το όμώνυμο μοναστήρι), τράβηξε την προσοχή του μια τρύπα βαθειά και μαύρη κάτω από ένα βόδιο. Περιέργος ο Τσερνωτάς χάθηκε μέσα για να την έρευνήσει, αλλά δεν είχε προχωρήσει πολύ και στάθηκε κατά-πληκτός και μ΄ όρθάνοχο στόμα. Πλήθος χρυσά νομίσματα και πολύτιμα κομμάτια υπήρχαν μέσα σ΄ εκείνη την τρύπα. Πούδς είχε κρύψει εκεί τον άρραγιστο αυτό θησαυρό και ποιός έποχης ήσαν τα νομίσματα εκείνα, δεν έχει έξακριβωθή. Άλλοι ύποθέτουν ότι τα είχε κρύψει εκεί κάποιος πλούσιος άπο την αρχαία πόλη Κλειτορα, της όποιας τα ερείπια μόλις καμιά ώρα άπέχουν άπό τη θέση, όπου εινεθή η θησαυρός, άλλοι πάλι ύποστηρίζουν ότι ίσως κανένας έλλην άρχοντας, φεύγοντας την όργη των Τούρκων μετά την άλωση της Πόλης, να ένεπιστευθή σ΄ εκείνη την άπόκρημη τρύπα τους θησαυρούς του.

Άφού πέρασε ή πρώτη του κατάληψη, ο φτωχός έσυγας συλλογίστηκε ότι για να γίνει κτήσιος του άμύθητου αυτού θησαυρού έπρεπε να τον «ματώσει». Κατά τη λαϊκή παράδοση, οι θησαυροί φυλάσσονται από στοιχειά, των όποιων ή μυστηριώδης δύναμη έξουδετερόνεται όταν σπαήξ ή τυχερός εινετής τους ένα ζώο και ραντίσει με το αίμα του το θησαυρό.

Άλλά ο Τσερνωτάς είχε ανάγκη και από σπανιά γερά και στερεά για να μεταφέρει τον πλοητο εκείνο. Χωρίς διασταμό λοιπόν θυσίασε άπό τα δύο του βόδια, των όποιων τα τομάρια, άφού τα έφαγε καταλλήλος, τα μετέφερε σε μεγάλες πέτινες σακκούλες. Κατά την παράδοση, γέμισαν από νομίσματα και χρυσασικά και ή δύο αυτές σακκούλες και έπερίσσευαν ακόμα άρκετά χημάτια. Τότε ο τυχερός όρεσιβος άθεασε όπό τις δύο στομαχιές των σφραγιστων βωδιών το περιεχόμενο τους και τις γέμισε κ΄ αυτές με δύο χημάτια και κομμάτια περιόσσευαν. Όταν νόχτωσε ο τυχερός Κροίος μετέφερε τα πλοητη του στο σπίτι του.

Άλλά και ο πλοητος, όπως εινε γνωστό, εινε μια τρομερή άνησυχία, ένας κακός μετελές και μάλιστα για έναν άπλοικο χωριάτη που δεν έξερε πώς και που να τον διαθήσει. Ο Τσερνωτάς φρόντιζε να κρατή μυστικό το θησαυρό του, πουλδιντας ίσως στους πλούσιους Τούρκους κανένα κόμμημα, του όποιο την προέλευση, όμαθεις όπως ήσαν, δεν θα μπορούσαν να άποτυπυθών. Καταλάβαινε όμως ότι στο τέλος θα προδιδονταν και οίγουρα θα τον καταρρευούσαν οι Τούρκοι για να του πάρουν το θησαυρό. Μιά διεόδοος μονάχα ύπληξε: Να πάη μαζί του μερικά άπό τα χημάτια αυτά και τα κομμάτια, να αιουφρήσει κάπου τα ύπόλοιπα, να πάη στην Πόλη και να μαγειρήσει το μυστικό στο Σουλτάνο. Φυσικά ο Σουλτάνος δε θαύρησε τους άμύθητους αυτούς θησαυρούς σ΄ έναν άημο ύπληχο, μα έπι τέλος, κάτι θα του έδινε κ΄ αυτούς για να ζήσει. "Επειτα θα έξασφάλιζε και την ησυχία του.

Όταν ο Τσερνωτάς έφρασε στην Πόλη και ζήτησε να παρουσιασθή στο Μεγάλο Παντισόχ, της «σκιά του Θεού έπι της γης», το Σελήμ τον Α΄, οι άδλιχοι γέλασαν. "Ενας άπλοτος και έλεισιος χωριάτης με κάτι άπαισιες τοφές στο πρόσωπο ός γένεια και μουστάκια να ζητά να παρουσιασθή στον Παντισόχ! Ο Τσερνωτάς έπέμνε ότι είχε ν΄ άποκαλύψη κάποιο μυστικό στο μεγαλειότατο, που δεν μπορούσε να το φανερώσει σε άλλον. Οι άδλιχοι όμως, έξακολουθούσαν να γελούν μαζί του και να τον περιπαίζουν. Τέλος κάποιος άκ΄ αυτούς, για όποτε άνεγερσε στο Σουλτάνο ότι ήθελε ένας έλεισιος χωριάτης άπό το Μωρηά, κακοντυμένος με μακροά γένεια και μουστάκια, που του σκεπάζον το πρόσωπο και έπιμενε σώνει και καλά να παρουσιασθή στη μεγαλειότητά του.

Ο Σελήμ ο Α΄ ίσως για να κάρη κέφι, ίσως όκόμη γιατί του

έκαμε έντύπωση ότι ένας φτωχός γιαούρης ύπληχός του ξεκίνησε άπό τόσο μακρύνό μέρος για να παρουσιάσει ένόπιόν του, διάταξε να του τόν παρουσιάσουν.

Όταν ο Σουλτάνος άκουσε την παραμυθένια αυτή άφήγηση του φτωχού χωριάτη, γέλασε. Δεν πίστευε ο΄ όσα του έλεγε. Ο Τσερνωτάς του όρκιζονταν χίλιους-δύο όρκους πώς όσα έλεγε δεν ήσαν καθόλου φανταστικά και παραμύθια, αλλά ο Σελήμ δεν πείθονταν. Του φάνηκε δε τόσο άστειος ο άπλοίκος αυτός χωριάτης, όστε διάταξε να τον κρατήσουν στο γέιμα του παλατιού για να κάρη κέφι.

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοσι, κατά το γέιμα ο Σελήμ διάταξε να παραθέσουν στον περίεργο ξένο του μια μεγάλη γαβάθα γεμάτη γιαούρη. Ηθέλε να γελάσει ο Σουλτάνος καθώς έβριλε ταφθονα μουστάκια και τα γένεια του άπλοίκου χωριάτη να πασαλειφνται με το γιαούρη. Ο Τσερνωτάς όμως το κατάλοβε και πριν ν΄ άγγιση με το κουτάλι του στο γιαούρη, ζήτησε ένα πατάκι μέλι. Όταν του το πήγαν, έβλεψε μ΄ αυτό τα μακροά και άτακτα νομίσματα του όστε να τα μαζέψη, να τα... πωσασοή για να μείνη έλεύθερος και άνεμπόδιση άπό τις άπαισιες τυχάρης ή έίσοδος του κουταλιού με το γιαούρη στο στόμα του.

Ο Σελήμ, κατά τη λαϊκή παράδοσι πάντα, έμεινε κατάπληκτος άπό την έξυπνάδα του άσημου αυτού χωριάτη και ή γεγονός αυτό του έδωσε άφορμή να δόση σημασία και προσοχή στα όσα του έλεγε ο χωριάτης άπό το Μωρηά.

Έτσι ο Σελήμ, άφού έκαμε άρκετές τιμές στον Τσερνωτά και του έδωσε και τον τίτλο του μπάη, ίθεσε στη διάθεσι του άνδρώ-πους και στρατιώτες να κατορθών μαζί στο Μωρηά και να παραλάβουν το θησαυρό. Ο θησαυρός ός πράγμα άδέσποτο άνηκε αυδοκάσιος στο Σουλτάνο. Ο Τσερνωτάμπης παρέδωσε το θησαυρό—κράτησε κ΄ ο ίδιος άρκετά—στοις άνθρώπους του Σουλτάνου, πέρνοντας ό: άντάλλαγμα τεράστιες εκτάσεις γαιών στην περιφέρεια της Κλειτορίας. Κατόπι αυτού το χωριουδάκι του, όπου ο Τσερνωτάμπης έχτισε και πύργο, πήρε το όνομα του, το όποιο διατηρεί ως σήμερα, Τσερνωτά ή Τσορωτά.

Κατ΄ αυτό τον τρόπο, ο τέως όρεσιβιστος έγινε σπουδαία προσωπικότης. Κάθε λίγο ταξίδευε στην Πόλη και παρουσιάζονταν έλιφθρα στο παλάτι, όπου του γίνονταν μεγάλες τιμές και δεξιόσεις.

Όταν κατά το 1517 ο Σουλτάνος Σελήμ ο Α΄ έστράτευσσε κατά των Μαμελούκων, οι όποιοι είχαν καταλάβη την Αιγύπτο, στην έστρατεία αυτή έλαβε μέρος και ο Τσερνωτάμπης, ως άρχηγος σώματος εκ

Χριστιανών Ιππέων άπό την επαρχία Καλαβρύτων και άλλα μέρη του Μωρηά.

Τότε μάλιστα ο σπουδαίος ούτος Μωραΐτης άρχοντας έσωσε άπό την σφαγή των φανατιζόμενων Τούρκων μεικρούς Σινίτες καλόγους και άλλους χριστιανούς. Το πράγμα συνέβη σκριβώς ως έξης :

Ο Τσιρνωτάμπης πλερώνοντας ήρωικά κατά των Μαμελούκων με τις ύπό τους διαταγές του πατριώτες του σπαχήδες (Ιππεις), κατέλοβε πρώτος τη συννοικία του Καίρου, όπου ήσαν το μετόχι της Μονής του Όρους Σινά με άρκετάς καλόγρους. Οι δυστυχημένοι μοναχοί, περιτριμφοι κλιόσκταν στο μετόχι και οίγουρα δε θα γλύτωναν άπό τη σφαγή των Τούρκων. Μετεδύ όμως των καλόγρων αυτών ήσαν και μερικοί, καταγομενοι άπό την Πελοπόννησο. Όταν ο Τσερνωτάμπης τους άκουσε να μιλούν Έλληνικά και μάλιστα με την προφορά της ιδιαίτερης πατρίδας του, περιέργος τους πληρώσε, τους ρώτησε άπό που ήσαν και τι έκαναν εκεί και όταν έκνικει του διηγήθησαν να καθέσκατα και το έξέφρασαν και το΄ς φοβους τους, τους ήσούσας, τους έπροσέτασε και έγκατίησε έκει ή ομάδα άπό χριστιανούς για να υπερασπιστείται το μετόχι εναντίον κάθε προσβολής, μέχρι τέλος του πολέμου. Οι Σινίτες καλόγοι του έδωκαν και ένα παληό γραμάτι του προφήτη Μωσείμ με το μονόγραμμά του, διά του όποιοου διατάσσεται ή προστασία και ή άουδοσία της μονής του Όρους Σινά. Ο Τσερνωτάμπης παρουσίασε το άξιολογώτατο αυτό και ιερωτάτο για τους Μουσουλμάνους κειμήλιο στο Σουλτάνο, ο όποιος το κράτησε, άφού έδωσε άντίγραφο στους καλόγρους. Ήταν και αυτό ένας άλλος θησαυρός έξ Ίσου άνεκτίμητος για το Σελήμ εκ μερους του Τσερνωτά προσφερόμενος. Ένθουσιασμένος πετά ο Τούρκος μονάχης, έκαμε στον Τσερνωτά ένα πληθός άλλες τιμές και όδρα και σε φερμάκι του, που έξέδωκε κατά το έτος Έγίρας 922 (δηλ. 1517 μ. Χ.), όνομάει τον Τσερνωτάμπη «έμιστον θεράποντα και Σπαχήν του Μωρηά και σηματεφόν

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΕΤΣΕΦΚΟΓΙΕΝ

Η ΔΙΨΑ

— Κύρ - λοχία, τὸ μουλάρι ἔπεσε καὶ δὲν πιστεύω νὰ μπορέσῃ νὰ ξανασηκωθῇ πειά...

Ὁ δεκανέας μοῦ ἀνέφερε τὸ δυστύχημα μὲ φωνὴ τραχειὰ καὶ τρεμουλιαστὴ ἀπὸ ἀγανάκτηση.

Μὲ δυσκολία μεγάλη ἔβγαζαν τὰ λόγια μέσα ἀπὸ τὸ στεγνὸ, τὸ ἔξηραμένο λαρυγγί του.

Ἐίχαμε φύγει πρὸ ἑξ ἡμερῶν τραβώντας δρόμοια μπρὸς στὶς ἀπέραντες Ἀφρικανικὲς ἐρημιές, μὲ ὀδηγὸ μόνον μιά περσίδα. Ἐίχαμε ἐντολὴ ν' ἀναγνωρίζουμε καὶ νὰ σημειώσουμε τὰ μέρη ὅπου θὰ συναντούσαμε νερὸ γιὰ νὰ ἐφοδιάζεται ἡ φάλαγγα, πού θὰ περνοῦσε μετὰ λίγες ἡμέρες, πηγαίνοντας πρὸς τὶς μυστηριώδεις χῶρες τοῦ Σαχά. Τὸ ἀπόσπασμά μας ἦταν συγκροτημένο ἀπὸ καμμιά εικοσαριά στρατιῶτες μ' ἐπὶ κεφαλῆς ἕναν ἀξιωματικὸ, ἕνα λοχία (ἐμένα) κ' ἕνα δεκανέα, τὸ Γκρανώ. Ἐίχαμε μαζί μας ἕνα ἀμάξι, ὅπου φορτωμένος διάφορα τρόφιμα καὶ δεκαπέντε ἰθαγενεῖς μεταγωγέες.

Κατὰ τὶς δύο πρώτες μέρες δὲν εἴχαμε κάμει πολὺ δρόμο. Εἴχαμε ἀπαχοληθεῖ νὰ κόβουμε τοὺς θάμνους γιὰ ν' ἀνοίγουμε πέρασμα γιὰ τὸ στρατὸ πού θ' ἀκολουθοῦσε ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες.

Τὴν τρίτῃ μέρα, τὴν ὅρα πού περνοῦσαμε κάποιο χαντάκι, τὸ ζῶο τοῦ ἀμαξίου παρατάθηκε, τὸ ἀμάξι ἀναποδογυρίστηκε καὶ ἔσπασε ἕνας ἀξὼνας του. Τὸν ἀντικαταστήσαμε ὅπως-ὅπως μ' ἕνα κλωνάρι ἔβρηνου καὶ προχωρήσαμε. Τὴν ἴδια μέρα τὸ ἀπόγευμα ἕνας σπαχῆς σκοτώσε ἕνα κόμπι (εἰδὸς ἀντιλόπης μεγέθους βουδιῶ) κ' ἔτσι ὄχι μόνον ἀξοφάλλισαμε δύο συσσίτια, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ δόγμα τοῦ ζώου, πού τὸ κόψαμε σὲ λωρίδες, ἔδωσαμε καὶ στερεώσαμε καλύτερα τὸν καινούργιο ἀξὼνα τοῦ ἀμαξίου.

Τὴν τετάρτῃ μέρα, ὅσο προχωροῦσαμε, οἱ θάμνοι ἦσαν πὺ ἀραιοὶ καὶ ἡ γῆ περισσότερο ἀμυδρὴ καὶ ξερὴ. Ἡ ζέση τῶρα ἀρχισε νὰ γίνεται πὺ ἀνυπόφορη ἀπὸ τὴν ἀντανάκλαση τοῦ ἡλίου στὸν ἄμμο. Σωστὸ κάμνι πού μὲ μεγάλη δυσκολία μᾶς ἄφηνε νὰ πέρνουμε τὴν ἀνάσα μας. Μᾶς φαίνονταν ὅτι βρισκόμαστε μέσα σὲ χαμάμ. Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα ἦταν πού δὲ βρισκαμε πουθενά ὅπου μ' ἂν σκάψαμε νερὸ, ἔστω καὶ ζεστό. Ἐτοὶ ἀναγκαστήκαμε νὰ καταφύγουμε στ' ἀσκή πού κουβαλοῦσαμε μαζί μας καὶ νὰ πάρουμε ἀπὸ μισὴ δόσι νερὸ, ἀνθρώποι καὶ ζῶα. Μᾶς ἔμενε μισὴ δόσι ἀκόμα γιὰ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί.

Τὴν πέμπτῃ μέρα ξεκινήσαμε κατὰ τὶς τέσσερες τὸ ἀπόγευμα, χωρὶς νερὸ. Μόνον ἀπὸ δέκα κίλα μᾶς ἔμεναν ὁ ἕνα ἀσκή, μὰ αὐτὸ θὰ τὸ χρησιμοποιοῦσαμε σὲ καμμιά ἔκτακτη περίπτωση. Τὸ νερὸ αὐτὸ τὸ ἐμπιστευτήκαμε τὸ δεκανέα Γκρανώ γιὰ νὰ τὸ φυλάξῃ...

Τὴν ἕκτῃ μέρα πρωί-πρωί δὺ ἀλογο φώφρασαν ἀπ' τὴ δίψα. Οἱ ἄνδρες ἔπεσαν φρικιά. Ἐνας μεταγωγέος ἐπετέθη κατὰ τοῦ Γκρανώ γιὰ νὰ τοῦ κλέψῃ τὸ νερὸ κ' ἔκείνος ἀναγκάστηκε νὰ τὸν σκοτώσῃ μὲ μιὰ πιστολιά. Τὰ ζῶα ἦταν ἀδύνατο πειά νὰ προχωρήσουν. Τότε ὁ ὑπολοχαγὸς διέταξε ν' ἀδειάζουμε τὸ νερὸ σὲ δύο κασσαρόλες. Βουτώντας ἔκει ἕνα σφουγγάρι, βρέξαμε μ' αὐτὸ τὶς γλῶσσες τῶν φτωχῶν ζῶων... Ὄ! τὰ ἄντικα ὑποζύγια μᾶς !... Σὲ τέτοιες περιπτώσεις ἦσαν τὸ μόνον μᾶς στήριγμα, ἡ μὴν μας ἔλπιδα. Κι' ἂν δὲ βροίκαμε ὡς τὸ βράδυ τὶς ἕκτες ἡμέρας νερὸ, ἤμαστε χαμένοι. Θεέ μου, τί πόνο μᾶς ἔκαναν νὰ νοιώθουμε τὰ μάτια τῶν στρατιωτῶν καθὼς ἀπεριανὰ πὰ μαζὰ τους πρόσωπα, πού τὰ συσπῶσε ἡ ὀδύνη ! Τὰ μάτια αὐτὰ πού κῦτταζαν λαίμαργα τὸ βρεγμένο σφουγγάρι καὶ παρακολουθοῦσαν τὶς σταγόνες πού ἔπεφταν στὶς στεγνωμένες, τὶς ἔρες καὶ πρσιμένες γλῶσσες τῶν ἀλόγων !... Αὐτὰ τὰ μάτια πού καίγαν ἀπὸ τὸν πυρετὸ, καὶ πού καμμιά φορὰ ἔβρυναν ἀπ' τὴν ἀβάσταχτη δίψα καὶ σὲ λίγο ἔλαμπαν

τῆς Ἑλλάδος.

Ἄν εἴνε γνωστὸ τὸ τέλος τοῦ πολυθρύλιτου Τσερνωτάμπε. Ἐκεῖνον πού εἶνε γνωστὸ καὶ στὸν χαράσσοντα ἀκόμη τὶς γραμμὲς αὐτῆς, εἶνε ὅτι ἀμέσως μετὰ τὸ θάνατό του οἱ ἀπόγονοί του ἤγειραν ἔξωθεν εἰς ἕνα μέρος τοῦ ἀμυδρῶτου θησαυροῦ, στήριζόμενος σὲ κάποιο ἔγγραφο τοῦ Σελήμ, τοῦ Α', ὁ ὁποῖος πέθανε σὲ μεταξὺ. Ἡ ἀείωση αὐτὴ ἦταν βασιματώδη, ἀλλὰ δὲν ἴκανοποιήθη ποτέ. Πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἀκόμη ἔχει ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Τσερνωτάμπε, στὸν ὁποῖο ἔως πειριέλειβι τὸ σπουδαῖο αὐτὸ ἔγγραφο τοῦ Σελήμ, πῆγε στὴν Πόλιν κ' ἀνακίνησε τὸ ζήτημα, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα.

πάλι πὺ ἐντονα ἀπὸ τὴν τρέλλα τῆς ἀπογνώσεως !...

Ὄ! ἡ δίψα !...

Ἡ ὄρα εἶνε πέντε τὸ ἀπόγευμα. Νυχτώνει... Καθισμένος κάτῃ ἀπὸ ἕνα δέντρο ἔχω τὴν ἐντύπωση πὺς θὰ τρελλαθῶ, θὰ πεθάνω... Νερὸ ἀκόμα πουθενά... Καὶ σηκωνόμαστε καὶ περπατοῦμε, περπατοῦμε... Τὸ μουλάρι πού ἔσεργε τὸ ἀμάξι ἔπεσε ἄφρανα καὶ ὁ δεκανέας Γκρανώ ἔτρεξε καὶ μού τὸ ἀνάφερε :

— Κύρ—λοχία, τὸ μουλάρι ἔπεσε καὶ δὲν πιστεύω νὰ μπορέσῃ νὰ ξανασηκωθῇ πειά.

Γύρισα πίσω νὰ ἰδῶ. Σὲ μιὰ ἀπόσταση διακοσίων μέτρων ἀκουσα φωνές, φοβέρες, τσακωμὸ καὶ ὕστερα τίποτα... ἡσυχία. Στὴν καμψὴ τοῦ μονοπατιοῦ εἶδα τότε κάτι φρικτὸ, ἀφάνταστο ! Οἱ μεταγωγέες εἶχαν πετάξει πέτρα πὺ φορτίο τους καὶ ὄλοι μαζὺ εἶχαν πέσει ἀνάου στὸ μουλάρι καὶ βρῆζαν ἀπὸ τὶς τρύπες, πού ἄνοιξαν στὸ σῶμα του, μὲ τὰ μαχαίρια τους, τὸ αἷμα τὸν, γιὰ νὰ ἔβρυνον τὴ δίψα τους !... Ἦσαν ἀλλόκοτοι, ἀπαισιοί, καθὼς γύρισαν τὰ ματωμένα πρόσωπά τους καὶ μὲ κῦτταζαν.

— Σηκωθῆτε ! φώναξα.

Σὲ λίγο τοὺς μοιράσαμε τὰ τρόφιμα καὶ οἱ μεταγωγέες ἔφυγαν εὐχαριστήμενοι, ἐνῶ οἱ σπαχῆδες, πού δὲν ἤθελαν νὰ πῶν ἀπὸ τὸ φρικάλιο ποτιό, πού ἔπαιν ἔκτεινο γιὰ νὰ ὀρίσουν τὴν δίψα τους, τοὺς ἔβλεπαν μὲ περιφρόνησι. Οἱ σπαχῆδες, ἄντες περήφανοι καὶ ἠρωικοί, ἦσαν ἱκανοὶ ν' ἀνθῆξουν καὶ στὴν δίψα καὶ σὲ κάθε τελευταίον τῶν ἑκστρατειῶν καὶ τὸν πόλεμον.

Σαφνικὰ ὁ ἱπτεῆς Μουχτάρ Σὸ κάλασε πέρα πρὸς τοὺς θάμνους καὶ ξαναγύρισε σὲ λίγο φέρνοντας δύο ἀνθρώπους μὲ χρώμα προσώπου ἀνοιχτό, μὲ μαλλιά μακρὰ καὶ βρόμικα καὶ μάτια φευγαλέα, πού κῦτταζαν λοξὰ, πονηρὰ, σάν τοῦ λύκου.

Ἦσαν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς θρασύδειλους μαυριτανούς ληστῆς πού διὰν βλέπουν νὰ περῶν μὲ φάλαγγα, χάνονταν μέσα στοὺς θάμνους καὶ παραφύλανε ἔκει γιὰ νὰ ἐπιτεθῶν κατὰ τῶν βραδυκοροῦντων στρατιωτῶν καὶ νὰ τοὺς σφάζουν δολοφονικά.

Μόλις ὁ ἱπτεῆς Μουχτάρ Σὸ ἔφερε τοὺς δύο ληστῆς, τοὺς ἀφολλίσουμε καὶ τοὺς δέσαμε γιὰ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουμε νὰ μᾶς ποῦνε πού ὑπῆρχε νερὸ. Ὄλων τὰ μάτια καρφώθηκαν ὁ ἕκεινα τὰ ἄθλια ὑποκείμενα καὶ περιέμεναν. Ὁ Μουχτάρ Σὸ τοὺς ρώτησε ὁ ἕκεις τὶς Ἀφρικανικὲς διαλέκτους : Γκί, Ντιάμ, Ἀμᾶ ! (νερὸ !).

Καμμιά ἀπάντησι. Τὰ μάτια τῶν σπαχῆδων ἀγρίωναν, ἔβγαν ἀπειληκικά. Μερικοὶ τοὺς πληροῖσαν, τοὺς ἀρπαζαν καὶ τοὺς ἔσυραν κοντὰ ὁ ἕνα βροβᾶβ (πανάφηλο δέντρο) γιὰ νὰ τοὺς κρεμάσουν ἀπὸ τὰ κλωνάρια του, πού ἀπλώνονταν γυμνὰ καὶ ὄμοια μὲ

σκελεθρομένα χέρια.

— Νερὸ ! νερὸ ! τοὺς φώναζαν πάλι οἱ σπαχῆδες.

Ἄλλὰ κ' αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν μᾶς ἔδωσαν καμμιά ἀπάντησι. Τότε οἱ σπαχῆδες πέρασαν ἀπὸ τὸ λαμὸ τοῦ ἐνὸς τῆ θηλείας.

— Γκί, Ντιάμ, Ἀμᾶ ! τὸν ξαναρῶθησαν πρὶν νὰ τραβῆσουν τὸ σκονί.

Μὰ κ' αὐτὴ τὴ φορὰ καμμιά ἀπάντησι. Οἱ σπαχῆδες τράβηξαν τὸ σκονί. Ὁ ληστὴς τῆσθῆ καὶ κουνιόταν στὸ κενό. Τὰ χέρια του σπάραζαν σὲ μερικὸς φρικάλεις σπασμοῦς, τὸ πρόσωπό του συσπάστηκε καὶ ἡ γλῶσσα γλύτησε πρὸς τὰ ἔξω... Καὶ ἐνῶ ἀκόμα ὀρχαζε καὶ θὰ ξεφυγούσε, οἱ δῆμοι τοῦ τὸν ρωτοῦσαν :

— Νερὸ ! Πού ἔχει νερὸ ;

Ὁ ἄλλος οἰγμάλωσε ὄψωμο μᾶς στιγμὴ τὰ μάτια πρὸς τὸν κρεμασμένο, πού ἔβλιψε σιγά-σιγά καὶ κατόπιν κῦτταζε τοὺς σπαχῆδες. Ἐρχονταν τώρα καὶ ἡ δικτὴ τοῦ σιερᾶ.

— Ἐλα ! Πές μας πού ἔχει νερὸ ; ρώτησαν οἱ ἀγριεμένοι στρατιῶτες.

Τρομαγμένους ξεκίνησε γιὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ. Μετὰ μιὰ ὄρα φτάσαμε ὁ ἕνα βρόχο. Κάτου ἀπὸ τὸ βρόχο αὐτὸν ἦταν τὸ νερὸ. Μὰ τί νερὸ, Θεέ μου ! Κατὰμαυρο σὰν κάρσιμα καὶ μολυνμένο ! Καὶ ὅμως ὄλοι χυθῆκαμε πρὸς τὸν ἀπαισιὸν αὐτὸ βροχὸ, πῶμας καταγῆς προσφύματα κ' ἔχασαμε μέσα τὰ πρόσωπά μας, ἐνῶ ἕνα κοπάδι κίθων, πού εἶχε ἀνθρῆ στὰ δέντρα πὺ πέτρα, ὀθλοῖαζε ἀγρια, γιὰτὶ ἦταν δικὸ τοῦ νεροῦ, πού πῆναμε ἔμετε, χωρὶς νὰ σηκωνόμε το κεφάλι.

Ἄν ἔξρω πόση ὄρα πῆναμε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀκατανόμαστη λάσπη, χωρὶς νὰ δίνουμε καμμιά σημασία στὶς ἀπειλὲς τῶν σπαχῆδων ἀπ' ὀλόγωνα... Πῆναμε... πῆναμε διαρριμένοι, χερμένοι, συντριμμένοι, ἀτελταμένοι, μιότρελλοι !...

Ἐχω τὴν ἐντύπωση πὺς θὰ τρελλαθῶ...θὰ πεθάνω !...